

přijala osnovu zákona o obchodních domech s jednotkovými cenami; tyto obchodní domy musí býti přeměněny do 3 měsíců, kdy nabude zákon platnosti, v obyčejné obchodní podniky. — Finanční výbor poslanecké sněmovny vypracoval osnovu zákona, podle kterého cizozemští dělníci, kteří pobývají ve Francii po kratší dobu než 10 let, podléhají zvláštní 10%ní přírážce k dani z příjmů. — *Italie*: Podle usnesení zástupců peněžních ústavů byly sníženy úroky z vkladů s výpovědní lhůtou delší než 6 měsíců s 3.5% na 3%. — Vláda nařídila, aby byly zavřeny všechny obilní bursy. Italská banka zotřila omezení platná pro obchod devisami. — Počínaje 16. dubnem t. r. jest zakázáno prodávati margarín a jiné umělé jedlé tuky, stejně není dovoleno užití jich k výrobě potravin. — Padovská universita se vyslovila pro omezení počtu posluchačů. — *Jugoslavie*: Podle prohlášení ministra spravedlnosti dokončí Jugoslavie v tomto roce sjednocení svého soudnictví. K nepřeložitelnosti soudců dojde až v r. 1936. — *Litva*: Na základě vládních opatření bude průmysl regulován. Úřady vypracují zvláštní normalisační předpisy, výroba bude kontingentována, majitelé nových podniků musí se předem zaručiti za vyplácení mezd zaměstnancům. — *Lotyšsko*: Vláda vypracovala osnovu zákona, podle kterého jest zakázáno nepříznivě kritizovati v politickém boji osobní a rodinné poměry odpůrců. — *Maďarsko*: Připravuje se rozsáhlá reforma školství (srv. zprávu níže). — Podle nového zákona o veřejných zaměstnancích lze propustiti bez disciplinárního řízení pouhým ministerským rozhodnutím úředníky, kteří neprojeví dosti péle. — *Německo*: Předpisy o uvalení ochranné vazby z důvodů politických byly zrušeny; k zatčení jest potřebí soudcovského příkazu. — Vydáno bylo nařízení o hospodářství slaninou, sádlem a jinými zvířecími tuky. Stanoví se v něm standardisace másla, sýrů a pod. — K zákonu o řádu národní práce byla vydána již dvě prováděcí nařízení. Týkají se ustavení pracovních rozhodčích, důvěrníků zaměstnanců a poradních sborů. — Vydán byl zákon o svátcích; svátkem národa jest 1. květen. — *Nizozemí*: Vláda navrhla sněmovně vypsání konversní půjčky. — *Polsko*: Ministerská rada se usnesla zrušiti s okamžitou platností stanné soudnictví; toto bude příslušné projednávatí pouze zločiny vyzvědačství. — *Rakousko*: Vydáno bylo nouzové nařízení, podle kterého zaměstnavatel může bez výpovědi propustiti zaměstnance, kteří byli pro politické provinění třeba jen policejně potrestáni; státní orgány jsou povinny zpravití je o takovém potrestání. — Ministerská rada vypracovala osnovu zákona o drobných penězích. Jde o nahrazení bankovek do 5 šilinků stříbrnými mincemi. — Nouzovým nařízením bylo zřízeno jednotné odborové sdružení dělníků; toto sdružení jest oprávněno uzavírati kolektivní smlouvy, vybudovati sociální instituce pro své členy a pod. — *Švýcarský*: Referendem byla zamítnuta osnova zákona na ochranu státu. — *USA.*: Sněmovna reprezentantů zamítla návrh zákona, podle kterého se měl prodloužiti o rok zákon o krytí bankovek státními obligacemi u federálních bank. — Guvernéři 12 spolkových států schválili návrh nařízení, podle kterého průmyslové úvěrní banky mají poskytnouti levné zápůjčky oněm průmyslovým odvětvím, která dosud nemohla snížiti počet pracovních hodin nebo zvýšiti počet zaměstnanců. — Nařízením spolkového presidenta byl zřízen úřad, který má za úkol chrániti drobné podnikatele proti útisku se strany monopolistických velkopodniků. Jde také o úpravu pracovních kodů pro poměry malých podniků. Kč.

ANGLICKÝ PARLAMENT PROJEDNÁVÁ ZÁKON O PODPOŘE NEZAMĚSTNANÝCH. V této právě době můžeme sledovati, že poslanecká sněmovna parlamentu Velké Britanie a Severního Irska projednává již po několik týdnů zákon o podpoře nezaměstnaných, v každém z těchto týdnů o několika jednacích dnech, vždy po několik hodin denně, a ještě není jeho projednávání skončeno. Při tom čítá oposice asi 60 poslanců, strany vládní přes 500. Nezdá se, že jest to řízení poněkud příliš důkladné a zdlouhavé? Angličané patrně nejsou toho názoru, neboť onen zákon jest

takovýmto způsobem projednáván právě v řízení u r y c h l e n é m. Jest již poučeno, jak k rozhodnutí o takovémto řízení dojde. Nestane se to snad jako u nás, že sněmovna prostě bez debaty schválí, že osnova bude projednávána ve zkráceném řízení, nýbrž ministerský předseda napřed ohlásí, že má v úmyslu navrhnouti, aby o této osnově bylo jednáno podle přesného časového rozvrhu s použitím guillotiny, t. j., že pro jednotlivé části osnovy stanoví se předem doba, jak dlouho se o nich bude jednat a v kolik hodin toho kterého dne dojde k hlasování bez ohledu na to, jak debata pokročila. Některého jiného dne teprve sněmovna rozhodne, zda tento návrh se schvaluje a jednání o tomto pouhém formálním návrhu věnován jest celý jednací den, ministerský předseda i resortní ministr návrh obhajují, jak ico do zásady, tak i co do doby věnované jednotlivým částem. Podotýkám, že to se stalo v době, kdy sněmovna po několikadenní debatě schválila již osnovu ve druhém čtení, v němž se jedná ovšem pouze o tom, zda sněmovna souhlasí s vůdčími zásadami předložené osnovy a chce přikročiti k dalším stadiím zákonodárského procesu. Po schválení onoho časového rozvrhu přikročila sněmovna k detailnímu projednávání osnovy, ke stadiu, jež odpovídá asi našemu jednání ve sněmovním výboru, které v tomto případě děje se před t. zv. »výborem celé sněmovny«, t. j. před sněmovním plenem, které jedná jako výbor. Při tom pozorujeme zajímavý zjev: Počtem nepatrná oposice bojuje o každý článek osnovy, činí pozměňovací návrhy, o kterých se skutečně jedná, ministr pověřený zastupováním této osnovy před plenem opětně ujímá se slova a obhajuje vládní návrh, jak proti oposici, tak i často proti nespokojeným příslušníkům vládních stran.

Stalo se pak také, že jednoho dne protáhla se debata o některých člancích, přišel večer a určená hodina, guillotina dopadla, a zbývajících několik článků, a to právě dosti důležitých, musilo býti odhlasováno, aniž bylo o nich jednáno. To ovšem vzbudilo rozruch nejen u oposice, nýbrž i u vládních poslanců, útočilo se na ministerského předsedu, aby umožnil buď hned nebo aspoň v pozdějším stadiu projednání těchto opominutých částí, a ten slíbil, že bude se snažiti podle možnosti při třetím čtení umožniti, aby sněmovna mohla i o oněch partiích vysloviti své mínění.

Zmínil jsem se již výše o poměru sil. Nic nebylo by mohlo zabrániti vládním stranám, aby se nepokusily prohnati osnovu plenem v době co nejkratší. Neučinily tak jednak z toho důvodu, že jsou si vědomy toho, že by snižovaly vážnost a význam sněmovny, kdyby bez debaty a bez uvažování promrskávaly důležité návrhy, i když je vláda připravila podle svého názoru sebe lépe, jednak, že jednají s oposicí se stejným respektem ať sestává z poslanců kterékoli strany, a ať čítá sebe méně členů. Nikoho by ovšem také ani nenapadlo pokládati za nějakou přednost neb důkaz zvláštní disciplinovanosti, že z vládních poslanců se v debatě nikdo neujme slova, a obstarání debaty přenechá se jen oposici, jejíchž vývodů si však nikdo nevšímá, a na důvody jí uplatňované se nereaguje.

Nechci zde líčiti nějaký ideální stav, ani bezvadný recept pro parlamentní jednání. I anglický parlamentarismus má své kazy a stíny. Jedno však vystupuje zřetelně ve formách vládnutí používaných anglickou demokracií, totiž přesvědčení, že i s odpůrcem nutno jednat jako se sobě rovným. Z toho přesvědčení vyplývá pak několik dalších zásad: Odvaha přiznati, že i odpůrce může míti pravdu, povinnost obhajovati vlastní názor věcnými důvody, a rovněž tak potírati odchýlné názory skutečnými argumenty, a tedy ne již proto, že někdo jest jiné politické víry, a konečně odvaha uznati o politikovi jiné strany, že osobně jest zcela řádným a slušným člověkem, i když jeho názory jsou co nejostřeji potírány.

I když nejsme škarohlídy, musíme uznati, že ve srovnání s poměry našimi jeví se poměry anglické velmi ideální. V našem případě jedná se ovšem o mladou demokracii, jež si své formy jednací teprve tvoří, kdežto v Anglii působí staletá tradice a vyvinuté formy společenských styků. Nebylo by však snad na škodu poohlédnouti se občas po takovýchto vzo-

rech cizích již proto, aby z některých fakticky uplatňovaných zásad nestaly se průběhem doby jakési samozřejmé a obecně praktikované maximy, z nichž za jednu z nejhorších a nejzhooubnějších v naší politické praxi dlužno zajisté pokládati zásadu, že s opozicí se nemluví a nedebatuje, nýbrž že se prostě bez debaty přehlasuje. K uplatnění oněch principů anglických nebylo by třeba ani nějakého zákona, ani výdajů ze státní pokladny, nýbrž jen tak málo a přece snad tak mnoho: Trochu dobré vůle. je.

ČESKOSLOVENSKÝ REESKONTNÍ A LOMBARDNÍ ÚSTAV. Druhým článkem v ohlášeném programu nové vlády je zákon o zřízení Československého reeskontního a lombardního ústavu, uveřejněný ve Sbírce zák. a nař. Rychlost, se kterou byl projednán, zavdala příčinu k obavám, vyjadřovaným v denním tisku, aby prostředků ústavu nebylo snad zneužíváno. Průběh jednání však tyto pochyby rozptýlil a tak vládní návrh přijaly obě sněmovny bez podstatných změn (rozpočtový výbor doplnil pouze § 4 novým odstavcem o bezplatnosti čís. 49/34. člena správního výboru a obdobným ustanovením ohledně členů dozorčí rady). Obnovení plynulosti na peněžním trhu, uvolnění »zamrzlých« úvěrů a regulace trhu státních papírů jsou hlavními účely zřízení funkce Ústavu, kterým se pověřuje ministr financí (§ 1). Aby těchto účelů bylo dosaženo, udílí se Ústavu, který bude samostatnou právní osobou, právo poskytovat nebo sprostředkovat směnečné a lombardní úvěry, obchodovat s cennými papíry, pokud to s touto jeho činností souvisí, a spolupůsobiti při úpravě trhu státních papírů (§ 3). Podrobnější úpravu působnosti Ústavu vyhrazuje zákon stanovám Ústavu, jež vydá vláda a jež budou uveřejněny ve Sbírce. Na nich bude zejména, aby precisovaly obchody, jež bude Ústav smět provádět, aby rozvedly ustanovení o vyloučení sanačních zápůjček a podpor (§ 3 odst. 3) a odstranily tak obavy veřejného mínění nebo jeho částí, že prostředky Ústavu sloužiti mají sanaci bank. Této obavě čelí také ustanovení, že Ústav, chce-li prováděti likvidaci nějakého ústavu nebo podniku, potřebuje k tomu zvláštního svolení vlády, čímž dlužno asi rozuměti souhlas dávaný ke každému jednotlivému případu. Peněžní prostředky, které k provádění svého úkolu potřebuje, získá Ústav jednak od státu, který vloží do něho 100,000.000 Kč, jednak zápůjčkami, zejména ve formě dluhopisů, pokladních poukázek nebo zástavních listů, jednak reeskontem a lombardem, jednak konečně nucenými vklady peněžních ústavů v zákoně výslovně uvedených. Zde se naskytá zajímavý případ donucení k soukromoprávní smlouvě, který je kromě toho doplněn neméně zajímavou technikou. (Ústav může na nedoplatek příspěvku, resp. nuceného vkladu vydati směnku na liknavý ústav, který je povinen ji přijati (tedy zákonná povinnost k akceptu). Výše nucených vkladů stanovena byla u peněžních ústavů, přijímajících vklady na vkladní knížky, na 100% přírůstku vkladů, u Ústřední sociální pojiškovny a Všeobecného pensijního ústavu 100% přírůstku trvale uložitelného jmění, u životních pojišoven 150% přírůstku prémiových rezerv. Po prvé jsou všechny zmíněné ústavy povinny odvésti své vklady 31. III. 1935 a předtím koncem každého kalendářního čtvrtletí přiměřenou zálohu. Zde se ovšem naskytá oprávněná otázka, zda přírůstky budou zejména v dnešní době tak značné, aby jejich procentuelní kvoty měly pro potřeby ústavu nějaký význam; ze znění zákona je patrné, že ústavy nemusejí přispěti ničím, je-li stav jejich vkladů, resp. rezerv nebo jmění stejný nebo snížil-li se dokonce. Za vklady stejně jako za vydané dluhopisy a zástavní listy ručí podpůrně stát; ministr financí může převzít záruku za jiné zápůjčky Ústavu až do 500,000.000 Kč (§ 8). Ostatní ustanovení zákona týkají se správních a dozorčích orgánů (§§ 4 a 5), dozoru státního (§ 10), zákonného zástavního práva Ústavu (§ 12), úlev daňových a poplatkových (§ 14). Administrativně přičleněn bude Reeskontní a lombardní ústav Zemské bance v Praze, s níž jeho jménem uzavře správní výbor zvláštní smlouvu.

Reeskontním a lombardním ústavem dostane se našemu trhu peněž-